

TELEGRAFUL ROMANU.

Nr. 85. ANUL XV.

Telegrafulu este de doue ori pe septemana: joi'a si Duminec'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la espeditura foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catre espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a. iar pe o jumtate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

tru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. era pe o jumtate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru inteia ora cu 7. cr. sirulu, pentru a dou'a ora cu 5 1/2 cr. si pentru a trei'a repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Sabiu, in 22 Octombre (3 Nov.) 1867.

Evenimente politice.

Sabiu, 21 Octombre

Petrecerea Imperatului Austriei in Parisu e unu siru de serbatori. In 28 Oct. a fostu unu banchetu in „hotel de Ville“ in onora Imperatului Austriei. La acest'a luara parte: Imperatulu Napoleonu, Imperates'a, Regin'a de Oland'a, Regele Ludovicu I de Bavaria, Archiducii Carolu Ludovicu si Ludovicu Victoru, Princes'a Mathild'a, ducele de Leuchtenberg, principele Ioachim Murat, Abatele Lucianu Bonaparte, Principele Carolu Napoleonu, Princes'a Christin'a Bonaparte, Legatii cu societeloru, Tramisii puteriloru straine, multi demnitari inalti, consilieri municipali, primari si adjutantii loro.

Majestatile intrara la 7 1/2 ore si fura intempinate cu imnulu poporalu austriacu si primite de prefectulu bar. Hauszmann.

La dessertu radica Imperatulu Napoleonu urmatoriulu toastu: „Beu in sanatatea Imperatului Austriei si Imperatesei Elisabet'a, de a carei absentia ne pare forte reu. Rogu pre Majest. Vostra sa accepta acestu toastu ca espressionea simpatieloru nostre adunci pentru persona Vostra, familia Vostra si tier'a Vostra“.

Imperatulu Austriei raspunde cu voce radicata cu urmatoarele cuvinte:

Sire! Sum forte miscatu de toastulu ce Majestatea Vostra tocma l'ati radicata pentru mine. Inainte cu vre-o cate-va zile, candu corectaiu in Nancy mormentele strabuniloru mei, nu putui suprime o dorintia. Deca amu pute, mi disei, imormentati in cripta acest'a, incredintia ingrigirei unei natiuni asi de animosa, vechi'a neintielegere, carea a despartitu doue tieri chiamate a pasi impreuna pe calea progresului si a civilizatiunei (semne de aprobare generala, si repetita consimtire). Deca amu pute ofera prin uniunea noastra unu nou pemnu (zalogu) alu acelei paci, fara de care natiunile nu potu prospera! (bravo! bravo! traiasca Imperatulu!) Multiamescu cetatiei Parisului pentru primirea ce mi-a pregatitu, pentruca in dilele nostre referintiele amiciei si a buneii intelegeri intre suverani au pretiu indoitu, candu se radima de simpatiele si nisuntiele poporeloru. In sanatatea Imperatului, Imperatesei, a Principelui imperialu, pentru binele Franciei si a cetatiei Parisului!

Toastului acestui urmara aplausele cele mai entusiastice si aclamatiuni: „Sa traiasca Imperatulu!“

Majestatile s'au retrasu la 11 ore. La mergerea loro fura intempinate de salutari entusiaste ale multimei.

Din cele dinlaintu inregistramu ca prin rescriptulu reg. din 20 Octombre se provoca diet'a Croatiei la alegerea pentru diet'a ce se va convoca prin altu rescriptu.

Celelalte cari se atingu de cestiunea Romei se reducu la cele de sub rubric'a „Italia“. Adaugemu aici dupa „P. Ll.“ o scire telegrafica din Florenti'a, dela 30 Oct., in carea se spune ca diuariulu oficialu italianu anuncia: de ore-ce Monitoriulu francesu arata, ca flamur'a francesu falfaia pre murii dela Civita vechia, regimulu italianu, in consunantia cu declararile date regimeloru mai inainte amice, inca va ocupa cu trupe unele puncte ale teritoriului papalu. — Instructiunea ce o au francesii din espeditiune e: Rom'a neincungiaru sa o apere, sa incungiare o lovire cu trupele italiene, si sa nu caute a se intalni cu garibaldinii.

Din Romania'a cetimu o corespundint'e la „Sieb. Bl.“, dupa carea prin Bucuresci cerculeza sciri despre o coalitiune mare contr'a partidei rosii-loru. Asceplamu sa vedemu ce ne voru aduce diuariielede acolo in asta privintia.

Italia.

Dela telegramulu celu de care facuramu pomenire intre evenimentele politice din rendulu trecut, nu au mai sositu sciri despre intemplari insemnate in Italia. Spre a cunoaste insemnatarea acestei miscari sa ne intorcemu putinu inapoi la firulu intemplariloru.

Italia doreste a se vede odata unita si a ave Rom'a capitala. Diplomati'a insa a fostu asigurat prin conventiunea din Septembre (1864) intre Italia si Franci'a teritoriulu statului papei, indatorandu pre curtea Romei a introduce reformele corespunditoare la poporatiunea de sub sceptrulu ei.

Neimplinirea acestoru cerintie a nutritu nemuliamirea in launtru si din cei nemuliamiti, cari au esitu afara ca emigranti, au castigatu amici in tota Italia, cari erau gat'a a incerca ori si ce, numai ca sa ajunga spre a intrupa si partea aceea de sub domnirea papei, celei-lalte Italie si institutiuniloru ei.

Garibaldi candu incerca cu vre-o cati-va ani inainte a realisa din puterea sea propria acesta dorintia fu impeditu de regimulu italianu la Aspromonte si in anulu acest'a la Asin'a lunga.

Insa dupa cum vedemu de asta data impiedecarea nu-i fu asi incarcata de urmari, pentru ca dupa o internare de vre-o cate-va septemani, in unu murgitu de sera, in o barca de venatori trecu printre fregatele italiene, cari stau cordonu in giurulu insulei Caprer'a si veni la Livorno, de acolo la Florenti'a. Aici se incercara diplomatia a-lu abate dela propunerea lui, dara de poporu temandu-se pote nu se incercara alu abtiné dela propusulu seu de a relua lupt'a contra trupe-loru papale. (In Florenti'a, spunu unele foi, ca sub ochii guvernului a facutu poporulu o demonstratiune adunandu-se acest'a inaintea cortelului lui Garibaldi.) — (Vedi in privintia acest'a mai la vale.)

Cele ce au urmatu dupa ce au sositu la voluntarii sei o scimu din vre-o cate va fragmente, din cari se vede ca Garibaldi a batutu pre papali, si le-au luat si tunuri, si in fine ca ajunsese sa ste inaintea Romei.

In Rom'a pre langa tote infrumsetiarile ce le capeta depesiele de acolo, se vede ca a fostu o resculare si inca serioasa. „Wien. A.“ aduce din isvoru demnu de credintia despre acesta resculare urmatoarele: In ser'a dela 22 Oct. pre la 7 ore se aude o detunatiune in partea dela Citta leonina. O parte din casarm'a suaviloru fu aruncata in aeru prin esplosiunea unei mine. Vre-o cati-va soldati si dintre omeni cari treceau pre acolo fura ingropati in ruinele casarmei. In acelasi tempu s'a formatu o banda de 300—400 de barbati, cari venisera in dilele din urma, stracurandu-se in cetate pre carutie mici si cari se adunasera acum armati la piramid'a lu Cestius.

Band'a intra pre port'a lui Paulu in cetate, si cauta a ajunge si a ocupa Capitoliulu. Intraaceea trupele sosescu si vre-o cate-va descarcaturi de pusci din partea infanteriei fura de ajunsu spre a respinge pre atacatori. Trupele se dice acolo, ca au avutu perderi putine; mai insemnate insurgentii.

Despre lupt'a din aceiasi di scriu din Rom'a la Florenti'a, ca lupt'a intre trupe si insurgenti a fostu inversiunata. Ori care e rezultatulu lupt'a a fostu in Rom'a.

A dou'a di dupa cele intemplete in Rom'a, a urmatu in Florenti'a o manifestatiune demonstrativa. Pe paretii Florentiei erau afisiate urmatoarele:

„Italiani! De alalta-sera se batu in Rom'a. Adi la 11 ore inainte de amedi e o adunare pre piatia dela Signori'a. Patriotii italiani.“

Ploua de versa, si cu tote acestea multimea a coursese de tote partile la locul desemnatu unde in

mijloculu pietiei se afla unu tricoloru. La 11 ore se incepu strigarea: Sa traiasca Rom'a, capital'a! Josu cu influinti'a straina! sa traiasca Garibaldi pe capitoliu! Dupa aceea se puse adunarea in miscare cu tricolorulu in frunte spre palatulu Riccardi.

Mai in acelasi tempu sosescu doue bataliuni din reg. 32 pre piatia dela Signori'a. Multimea striga: „sa traiasca armata italiana!“ Un'a bataliune merse in curtea palatului, iera multimea remasa in strad'a (calea) Cavour.

O deputatiune sa duce la presedintele consiliului de ministri sa-i predea adres'a, prin carea ceru Rom'a de capital'a Italiei. Regimulu a respunsu, ca va lua in consideratiune cererea poporului si foia oficiala va da desera o declaratiune. Respunsulu acest'a s'a primitu forte rece. Multimea se duce acum la cortelulu lui Garibaldi, carele era in piatia S. Mari'a novella nr. 21. Dupa vre o cate-va momente ese Garibaldi pe altanu (balconu). Tota multimea si descoperi capetele si aerulu tremura de aclamatiuni. Garibaldi ruga poporulu sa se acopere. Multimea respunde sa-si puna densulu pelari'a in capu. Si o au pusu si indrepta apoi urmatoarele cuvinte intrerupte adese-ori de aclamatiuni:

Italiani! Iera me afu intre voi. Voiu sa me apucu cu voi sa incoronezu edificulu mantuirei patriei nostre si sa aretu lumei, ca noi nu avemu nici decum lipsa de tutori straini. Acusi se va pune poporulu prin conlucarea fratiessa a armatei in posesiunea acelu parentu romanu, carele s'a mangitu demultu de villegiaturele straine. Catu se tine de persona mea ve stau bunu, ca-mi voi face detori'a pana la morte. Poporu bravu, norocu!“

Dupa cuvintele aceste generalulu se retrage si multimea se risipe.

Se dice ca Garibaldi avu atunci cu Cialdini o intrevorbire. Cestu din urma si-a datu tota silintia alu abate dela prepusulu seu insa in desiertu, pentru ca Garibaldi a respunsu: „Eu nu voiu influintia asup'a nimenui nici voi sili pre nimenea. Dara eu credu, ca glontiulu, carele me va nimeri in anima, va fi folositoriu pentru Italia. Eu nu potu resemna dela implinirea detoriei fatia cu patri'a. Acesta e cea din urma ce trebuie sa o indeplinescu.“

Dupa aceste plecá elu la Foligno unde se intalni cu voluntarii sei.

Franci'a se vede ca vrea sa pasiesca energicu contra miscariloru in staturile papei si din proclamatatiunea lui Victoru Em. contra poporulu italianu, precum si din formarea cabinetului celui nou sub Menabrea s'aru vede mai departe, ca si regimulu italianu va pasi la sugrumarea miscariloru.

„Köln. Ztg.“ insa da cu tota rezerv'a urmorea seire din Parisu, carea se referesce la purtarea Franciei cu intemplarile din Italia. Acea foia dice: Imperatulu (Napoleonu) a promisui lui Victoru Emanuilu, ca va trage atentiunea papei prin o nota, ca deca regimulu seu, in terminu de trei luni, nu se impaca cu Italia, se va vede in neplacut'a necesitate a-si retrage man'a scutitoare dela curtea papala si a deslega pre italiani de indetoririle ce le-au luat asup'a-si prin conventiunea din Septembre.

Reportu dela adunarea gen. a asociatiunei rom. nationale pentru cultur'a poporului tinuta la 9/21 si 10/22 Oct. 1867.

(Capetu din nr. tr.)

Se deschise siedintia a dou'a de II. Sea dlu episcopu-presedinte la 9 3/4 ore, procedindu numai decatu la reporturile comisiuneloru emise de prim'a siedintia; fienduca autenticarea protocolului despre prim'a siedintia pentru economi'a tempului s'a

aflu cu cale a se relega la comisiunea, ce va ave se autentice si protocolulu de astadi.

Pentru I. Comisiune, insarcinata cu examinarea raportului directiei, raporta dlu protopopu Vasileviciu; rezultatul e, ca se aproba lucrarile directoratului si acestuia se voteza recunoscerea adunarii generale. Ear incatu pentru propunerea ce o facu comisiunea, ca adeca sa se insarcineze si imputeresca directiunea, a incasa restantiele cele multe — incatu aru fi de lipsa, chiar si prin judecata, — din mai multe parti se facura observatiuni diferitorie, din cari apoi se incinse o disputa lunga, la care luara parte multi dintre cei mai de frunte membri, si alu carei rezultatu fu, ca se primi propunerea comisiunii cu splicatiunea si adausulu dlui Babesiu, cumca adeca: directiunea va ave a mijloci prin colectanti, ca fia-care membru in restantia sa se provoce anume, a se dechiar a sup'a detorintei sale, si apoi numai pre catu aru fi aceea recunoscuta seu deplinu documentata prin actu formale, sa se incerce incasarea seu intr-unu terminu amesuratu, mai antaiu cu modalitate blanda, ear remanendu acest'a fara rezultatu, pre cale a legei. Cei ce insa nu se afla formalmente, prin propri'a loru declaratiune deobligati, si nu-si recunosc detorint'a seu obligamentulu, sa se sterga din numerulu membriloru asociatiunii si sa se publice de stersi seu de fosti membri.

Pentru a II. comisiune, insarcinata cu cercetarea socotelorulu, reporta dlu G. Suci, ear rezultatulu fu, ca se aflara tote in bunu rendu si se decise a se da perceptorulu absolutoriulu indatnatu.

Din reportulu acestei comisiunii afu de interesu a amintii, ca averea asociatiunii sue la 14,000 fl. v. a. dar din acest'a preste 11,000 suntu in restantia la membri morosi —

Pentru a III. comisiune, insarcinata cu facearea preliminarulu, reporta dlu profesoare G. Craiunescu; ear rezultatulu fu, ca se defipse venitul sperativu pre anulu urmatoriu cu 1950 fl. Din acest'a suma se incuviintaria pentru acoperirea lipselor administratiunali, dimpreuna cu salariulu notariulu de 600 fl. o suma totale de 1060 fl. pentru siette stipendie, 2 de cate 60 fl., 3 de cate 80 fl. si 2 de cate 120 fl. sum'a de 600 fl. In fine eventualminte, deca adeca rezultatulu incasariloru aru face cu potintia, — pentru inaintarea crescerei si culturii poporulu prin scolele de

pre la sate, anume prin premie pentru inventatori si scolari escelenti, prin procurarea de carti bune si prin alte mijloce potrivite, — o suma pana la 400 fl. v. a. In sum'a sumelor asi dara preliminarandu-se 1660, eventualminte 2060 fl.

La acesta ocazione dlu Babesiu, ca presedintele comisiunii, cu sopu de a splica si motiva a) fipsarea si reducerea numerulu de stipendie, b) necesitatea de a ne apuca si de crescerea si cultura poporulu in sferele de josu, in scolele elementare, — ne indulci cu un'a cuventare mai lunga, dar atatu de bine combinata, atatu de lamuritorie si petrunderia, atatu de insufletita si insuflitoria, incatu aceea fu petrecuta de cea mai mare atentiune si in fine de o primire comuna entusiastica.

Dlu Babesiu desfasura, ca de dupa ajutoarele eele menunte, cu cari s'a dedatu asociatiunea a spriginu unu numeru mare de studenti in totu anulu, neci decum nu va pute prelinde asociatiunea a fi crescutu si trecutu ea prin scole pre mai multi fii ai poporulu; cari altmintrelea aru fi ramas necrescuti si ne'nvetiati, si asi dara, ca — aru fi imultitu ea numerulu inteligintiei nostre. Deci e de lipsa se aiba asociatiunea nostra pre stipendistii sei proprii, macaru in numeru catu de restrinsu.

Incatu pentru cultura poporulu, carea e de a dreptulu scopulu si chiamarea asociatiunii, dlu Babesiu atingendu, ca aceea se face, crescendu si cultivandu de o parte unu numeru catu mai insemnatu din fii poporulu in scientie mai nalte, de alta parte crescendu si cultivandu pre insusi poporulu in scolele elementare, agronomice si reali, ni esplica, cum acest'a indoita crescere si cultura trebe sa marga paralelu, mana'n mana, cum prin cea d'antai'a singura poporulu pote sa-si forme die clase seu caste de aristocrati, burocrati etc inse neci candu se devina unu poporu civilisatu, o natiune culta; — amintii, cum asociatiunea nostra pana acum s'a ingrigitu numai de cea d'antai'a parte de cultura, si cum astadi cultura poporulu de josu nu se mai pote negrigi seu seu amenat. Veni apoi aci la initiativa dlui ministru ung. de cultu si instructiunea publica, baronu de Eötvös, prin cunoscutulu seu apelu pentru formarea de reuniuni private spre acestu scopu, — pre care initiativa, incatu pentru ide'a ei umanitaria si democratica o saluta cu placere; dar enara mai de parte istoria acestei incercari, carea inca mai nainte s'a facutu

in Marmatia, dar a intempnatu grele indocere si pedece din diferite parti, anume in Marmatia din partea natiunii nostre inteligintie si a ordinariatulu nostru din Gherla; cita acum si opiniunea „Telegr. Rom.“ asup'a acestui objectu, si din tote constat, ca e neincungiuratu de lipsa, ca regularea si aministratiunea scolorulu nostre poporali se o revindecamu deplinu congreselor nostre, eara ajutorarea si spriginirea privata a crescerei poporulu in scolele de josu se o revindecamu asociatiunii nostre si se facemu inceputulu catu mai curendu. —

Dupa primirea propuneriloru comisiunii a III, si delaturarea unoru intrebari escate, comisiunea a IV asup'a modificatiuneloru facute in statutele asociatiunii, constatandu prin referintele seu dlui Ionescu (?) caprinsulu acelor'a, propuse si adunarea primi, ca statutele intregite si acomodate modificatiuniloru, sa se susterna regimulu. —

Comisiunea a V in causele lasamentulu lui Iovu Cresticu, prin referintele Moldovanu facu mai multe observatiuni potrivite, eara incatu atinge casa din Siria, comisiunea facu propunerea, ca — de ore-ce pentru aceea se face din partea dlui Popescu unu ofertu favorabilu de 3000 f. adonarea se incuviintieze vendiarea; — D. Moldovanu insa cu votu separatu propuse, ca aceea casa sa nu se dea de locu primulu oferente, si sa se deschida unu terminu amesuratu si pentru alti oferenti — dora si mai favorabili.

Asup'a acestoru diferitorie propuneri se incinse o lupta infocata, dar totu odata interesanta, prin carea se constat, ca adunarea are a observa, ca aceea casa amesuratu dorintiei testatorulu, se nu devina in mani neromane, dar totusi sa se vinda cu pretu catu mai bunu; prin urmare, ca o licitatie publica nu pote ave locu.

Conclusulu fu, ca pana la Ianuaru anulu viitoriu sa se primisca si alte oferte, si numai deca altulu mai favorabilu nu se va presentu, sa se dea casa dlui protopopu, oferente de acum'a. —

Comisiunea a VI. n'a avutu obiecte de pertratatu. —

Urmu acum dupa ordinea dilei alegerea Directorulu. Cu eschiamatiune unanima se alese de directore Primariu — a cincea data Ilustr. Sea D. Antoniu de Mocioni, carele primindu intre „Sa traiasca!“ sgomotose, propuse pre ceilalti membri, mai totu cei din anulu trecutu, cu putine exceptiuni; toti cei propusi primira cu via pla-

FOISIORA.

Fonduri comunale pentru timpuri de nevoi.

(„Foi'a Societatii din Bucovia“)

Cine dintre noi nu-si aduce vioiu aminte de fetiele cele palide si uscate, ce acum nu demultu ca nisce naluci ingrozitoare se preumblau pre ulitiile orasielor si ale satelor, cersindu pana de tote dilele? Cine nu-si aduce aminte de multimea de omeni nevoesi, cari umblau din case in case, cantandu de luca nu pentru vre-o plata, ci curatu nu mai pentru mancare? Cine nu cunoște, cate sute si mii de omeni i-si tragana dilele numai cu taritie, cu coji de barabole, cu faina de ciucalai (cocieni, tului), seu de ghinda de stejaru, seu de scorta de pre copaci, ori cu faina de feresteu, si cati dintre densii murira simplu nmai de fome? Cine nu scie scumpetea cea mare in pani (bucate), incatu coretiulu (mesura) de papusoiu, buna ora, se cumperu cu cate 10—15 f. v. a., pre candu dintre vitele domestice vac'a se vindea numai cu cate 6—10 fl., iera parechi'a de boi bunu cu 35—60 fl. v. a! Catu pamentu stramosiescu a trebuitu sa vina in tempulu acest'a in man'a strainiloru cu pretiuri chiaru de nimic'a, ca bietii omeni sa-si pastredie macaru vieti'a?

Si de unde tote aceste calamitati, urgi'a acest'a nevoile si suferintele acestea?

Trei ani mai multu seu mai putinu sterpile-au produsu pre tote! — Nici imprumaturile cele cu conditioni de totu favoritoare din fondulu religiu-nariu si din fondulu tierii in suma de preste 700,000 fl. v. a., nici ajutorintiele private ale unoru inimi nobile nu au fostu in stare a delatura nevoile cumplite, ce cadura asup'a tierii nostre. Omenii au fostu constrinsi a mai face inca si pre evreii speculatori imprumaturi particularie, de totu

impovertate, carele, celu putinu, in trece sum'a eliberata din fondurile publice spre ajutorarea nevoesiloru. Si tote acestea totusi n'au fostu in stare a delatura urmările fometei, holele periculose, escate din tren'sa, si mortea!

Locuitorii Bucovinei, mai vertosu clas'a agricultoriloru mici, au cadutu in acesti ani in nisce impregiurari atatu de grele, incatu nici dtece ani de rodire indestaltore nu potu fi in stare sa-si scape cu totulu de ruinarea materiala, ce au suferitu.

O vorba vechia betranesca dice: „padi'a buna trece primejdi'a rea!“ — Deca locuitorii tierii nostre aru fi fostu mai prevedietori, deca aru fi sciutu ei cruti'a si stringe in tempuri bune de roda: atunci de buna s'ema forte multi nu si-aru fi perdutu averea, sanatatea si chiaru — vieti'a! Deca intre omenii nostri aru fi fostu desvoltata de ajunsu ide'a conlucrare si a ajutorarei imprumutate, deca aru fi existatu simtiulu comunu, simtiulu celu adeveratu moralu si crestinescu, deca mai inainte de acesta calamitate aru fi fostu purcesu cu totii dela idea, „cumca comun'a nu-i alta nimic'a, decatu o familia mai mare“, si precum in familia capula ei trebe sa ingrijesca de binele vittoriu alu familiantiloru sei, asi si in fia-care comuna betraniloru comunei (consiliulu comunulu, primariei) aru trebui sa le zaca la inima binele de fatia si celu viitoriu alu locuitoriloru comunei, deca s'aru fi fostu intempatu mai inainte tote acestea: atunci nenorocirile, de cari a fostu bantuita tier'a nostra, n'aru fi putu ave locu, celu putinu nu in gradulu, ce au fostu. Lips'a de pana acum a acestai simtiu comunu s'a resbunatu cumplitu de amaru asup'a tuturor'a. Cu mortea o multime de omeni si cu ruin'a bunei stari materiale amu trebuitu sa platimu acesta trista esperiintia! Si ore si acum sa nu ne fi desceptatu noi inca? Si acum'a ore sa nu fi venitu noi la acea conosciinta, ca numai prin simtiulu comunu, aplecatu cu sinceritate, nu putem scapa de atari calamitati? Nu credemu! A so-

situ dora tempulu, unde sa ne incumintimu si noi, sa tragemu folose din ori-ce nenorocire si sa ferimu macaru pre urmasii nostri de grodiaviile patite de noi!

Sa privimu ce-va mai de aproape invetiamentele, ce ni le da catastrofa petrecuta. Ce sa facemu noi ore, in specialu, ca sa ne scutimu in viitoriu de astfelu de rele, carele ne ruineza si starea materiala si cultura spirituala?

Inainte de tote se cere unu gradu ore-care de cultura spirituala, spre a prevedea urmările unoru catastrofe de felulu acest'a, spre a le cumpeni si dejudeca cu intielepciune, spre a fi in stare inca de tempuriu a lua mesurile necesarie in contr'a loru, si, candu incepu ele a se ivi, spre a le intempina cu energia si a le combate cu succesulu doritu. — Asi dara scole, si ierasi scole pretutindenea in fia-care comuna! Intre acestea sa se dosvolte si sa se ageresca intielegti'a poporeniloru, de tineri inca, spre a-si pricepe si spre a-si urma cu staurintia interesele sele vitale.

Se mai cere religiositate si moralitate deplina, fara de carele neci familia, neci comun'a, neci statulu nu potu exista in fericire. Ce potu ajuta legile cele mai bune, intreprinderile cele mai umanitaria, deca nu voru fi esecutate si nrmarite cu conosciinta, cu loialitate si fara de folosiri proprie? Simtiulu moralu sa-lu desvolte preotulu in scola, in beserica si in tote referintiele sale cu poporeni!

Pe langa acestea se mai cere dela medolarii unei comune lucrativitate mai mare, caci mur'a nu vine singura'n gura. Prin munca, prin truda, si ostenea se castiga tote; lucrarea neobosita este isvorulu avutiei. Dara ce ajuta omulu, de aru castiga elu cu decile seu chiaru cu sutele de floreni pe di, deca elu le cheltuiesce pre tote, le raspesce fara mustrare de cugetu si fara privire la tempurile venitoare? Cine voiesce sa-si asecuredie materialu venitorulu seu, nu cheltuiesca totu ce produce, mai crutie cate ce-va, faca-si capitaluri si asi va deveni avutu si feritu de nevoi. Prin chel-

care, unii, precum Babesiu, Hodosiu, Al. Mocioni, chiaru cu insutiti. Sa traiesca! — Numai in privinta dlui Goldisiu se facu dintr-o parte exceptiune si o contrapropunere, carea insa neastandu resunetu, anume pentru cuventulu ca propusulu domnu Iosifu P. nu e membru alu asociatiunei, si in acestu punctu fu primita propunerea Il. Sele Dlu diectore primaru. —

Incatu pentru postulu de notariu alu directiunei, fiindu ca dlu notariu de pana aci Iulianu Grozescu a intratu in o aplicare aiurea iera altu individua corespondentoriu nu era indemana, adunarea la propunerea dlui Babesiu a imputeritu directoratulu a prevedea de acestu postu ca si in anulu trecut.

Dlu membru Cristianu a aflatu cu cale a pasi inainte cu motiunea, ca adunarea generala se decida, cumca in viitoru nu va mai alege nici pre unulu din membrii directoratului in comisiunile sele, motivandu-o, ca nu e cu dreptu, ca membrii directoratului sa influentieze opiniunile asupra fapteloru directoratului, de-si acest'a pana acum nu a causatu nici o stricare.

Acesta motiune s'a atacatu mai intaiu din mai multe parti pentru lips'a de forma, fiindu ca adeca ea nu s'a datu in siedinta de eri, ca sa fia pututu fi cercetata si propusa de comisiunea a VI. anume pentru atari motiuni emise. Dupa ce insa la provocari repetite d. propunetoriu nu se invoa a-si retrage motiunea, ea prin dlu Babesiu fu luata si criticata in esintia, mai vertosu cu argumentulu ca in realitate n'ere nici unu temeiu practic, fiinduca neci insusi propunetoriulu nu pretinde, ca chiaru acest'a participare a usurato, si inaintatu lucrurile comisiuneloru; standu de altmintelea si asi'a puru in voia adunarei generale a n u denumi in comisiuni pre cutare sea neci pre unu membru alu directoratului, fara sa fia de lipsa ca ea inainte sa-si lege manile pentru totu deun'a. Deci se facu si se primi mai cu unanimitate propunerea, ca motiunea Dlu Cristianu sa se respinga.

In fine pentru autenticarea protocoeloru acestei adunari generale se facu, iera la propunerea dlui Babesiu, provisiunea, ca — candu voru fi acelea gal'a, Il. Sea dlu presiedinte se convoca pre toti membri asociatiunei din locu si din prejuru si autenticarea sa se faca in adunarea acelor'a.

Cu atata objectele se finira, si dlu vice-presiedinte Stef. Sierbanu, carele ceva-si mai nainte ocupase presidiulu, dupa ce Il. Sea dlu e-

piscopu presiedinte din cause urginti ale oficiului avu a se indeparta, — dechiaru adunarea generala de incheiata. —

Preste totu sum deloriu a observa inca, ca si la acesta ocaziune, ca pururea mai nainte, armonia si cordialitatea intre barbatii nostri adunati din aproape si de departe, din orasie si sate, a domnita si s'a manifestatu in deplina mesura.

Cuventarea dlui Hurmuzachi

(tinuta in siedinta din 21 Oct. in sen. imper.)

Inainte de tote este vorba de o cestiune premergatoare, momentosa si decisiva, adeca despre competinta sen. imperiale, care i se detrage seu celu putinu i se disputa in legelatiunea in causele matrimoniale si scolastice, prin concepte contraverse de dreptu. De o parte adeca ni se opune unu contractu solenu ca granitia eterna de despartire a indreptarei nostre, la care noi pururea nu suntemu indreptatiti a schimbati nici macaru o iota. De alta parte iera multi de o opinie, ce cugeta altfelu — in a caroru culme ocupa locu deputatulu Vienei carele esceleza prin daruri inalte si prin energia, si mai de une-dile facu propunere sa se sterga de totu Concordatulu — afirma ca noi suntemu indreptatiti nu numai a face schimbari in Concordatu, ci chiaru alu scoate de totu din validitate.

Spre deslegarea acestei intrebări premergatoare voiescu a privi ce-va mai de aproape acestu contractu dandu deslusiri mai chiare precum despre validitatea lui de dreptu asi'a si d spre oportunitatea lui. Observu totu odata ca folosescu expresiunea „Legea de tratate“ spre a namu unu obiectu care nu este numai tratatu siuguru nici lege siugura, ci amendoue deodata.

Ce se atinge de exteriorulu acestei legi de tratatu, batu numai decatu la ochi fia-caru nepreocupatu doue impregiurari tare momentose: Un'a este contrastulu intre numirea si lucrativitatea unitatii, iera cealalta e relatiunea religioasa a atacatoriloru cu aperiarii acestei lege de tratatu.

Suntu ori deosebite ale sortei ca in acesta lege de tratatu etimologia lovesce asi'a de tare in fatia lucrativitatii ce in fia-care di se observa in vietia practica; este deosebitu dnu, ca unu opu ce porta in numele seu si pre marc'a sea ide'a maréti'a a jntilegerii placute, a „Concordiei“ si prin urmare a Concordatulu, da indemnu la discordia carea este asi'a de nepacuitoare precum e de periculoasa carea,

potu dice, este neimpacatoare, o discordia care se latiesce si predominéza cu amaraciune nemarginita intre poporu, intre regimu si cleru.

Asemenea deosebitu destinu alu sortei este si aceea ca precum in launtrulu asi'a si al'ra din acesta casa primulu atacu seriosu asupra Concordatului, care se vestesce ca faptu adeveratu catolicu, nu s'a facutu de catra acatolici, cari aru fi mai multu atacati de elu, ci numai de catra catolice, cari privescu in elu o repasire a bisericei loru.

Fia-care nepreocupatu, fia elu catolicu seu acatolicu, numai sa nu fia anticatolice, nu se putu retine, candu s'a publicatu legea de tratatu, sa nu salute cu multamire principiulu libertatii bisericesci ce in aceea s'a recunoscutu legalu, si acesta multamire nesmintitu aru fi fostu cu multu mai via, de cum-va presupunerea intunecosa a revuii ce se furisiesce cu ea nu o aru fi slabitu si tulburatu inca inainte.

Pre tempulu absolutismulu au fostu castigu si atata, ca unu regimu care nu respecta nici legile poporeloru nici pre cele ale individiloru, totusi a recunoscutu o putere siesi asemenea, detiermuru mai aproape sfer'a ei juridica si marginindu-o. Caci de absolutismulu siuguru este o reatate, atunci elu a fostu celu putinu impartitu intre doi si marginitu in reciprocitate.

Dorinta generala din 1848 dupa libertate a atacatu si biserica catolica, de-si forte putinu; caci ea nesmintitu se sentia marginita prin legaturile sistemulu iosefinianu; nesmintitu dorea libertate, dara numai pentru sine, nu pentru statulu intregu; ea a sciutu conlega eliberarea ei de intarirea domniei ei.

Acum'a absolutismulu statulu se impartu in modu dualisticu intre regimelu din Viena si celu din Roma, si ce a perditu celu dintai, a castigatu alu doilea. Prerogative exceptionale fatia cu tote cele-lalte biserici, plina puterea episcopatulu asupra preotimei de josu, conducerea ambeloru institute a casatoriei si a scolei, dispunere supra generatiunei ce se va nasce a cetateniloru precum inainte asi'a si dupa nascerea loru: tote acestea venira in sfer'a clerulu catolicu. A lui a fostu totu ce era catolicu, fara numerare tacsata, si tote se dechiarau catolice, fia ca catoliculu era unu siuguru partasiu la ele.

Concordatulu deci aici este silabulu tradusu in dreptulu de statu alu Austriei si fatia cu principiile nostre de dreptu si politica, corespunde toc-

tuiele zadarnice, prin respiri inavintiesce pre altu si elu vine apoi la sapa de lemn, sluga slugiloru sale de mai nainte.

Dara tote mijlocele acestea, ori catu de necesarie aru fi ele pentru sporirea materiala a fia-carui'a in parte si prin urmare si a intregulu, de-si sunta ele de neaperala trebuintia, deca este vorba, ca poporulu sa nu pera si sa nu devina prada binevenita a altor'a: ele siugure totusi nu sunta industulatoare in generalu, candu se arata vre-o catastrofa, carea amerintia intr'unu chipu ingrozitoru cu nimicirea bunei stari materiale a tuturor'a pentru totdeun'a seu celu putinu pe unu tempu mai indelungatu. La astfelu de intemplari trebe sa fia la indemana indata si mijlocele delaturarei loru, caci altmintelea scaparea este preste putintia. Deca se trece cu vederea momentulu hotaritoriu pentru ajutoare, atunci mai tardiu neci mijloce indiecite nu potu reparati daun'a patita. Cine ajuta in graba, face insutitu treba.

Din acestea se vede lamuritu, ca, spre a scapa dintr'o fomete generala cu succesu si fara periculu de a-si roina bun'a sea stare materiala, mijlocele necesarie sa fia acum la indemana, adeca de cu bonu tempu sa se porte de grija si pentru tempuri rele si grele.

Unulu dintre mijlocele cele mai bune spre a scapa teafaru (citovu intregu) de fomete, seu si de alte nevoi apesatorice, ba amu putu dice, ca uniculu mijlocu, ce ni se recomanda ca mai potrivit spre acest'a este „infintiarrea de fonduri comunale pentru tempuri de nevoi.“

Acesta idea nu-i noua; ea dateza forte de multu; chiaru si la noi in Bucovina a fostu pusa in lucrare catra finea sutei trecute si la inceputulu acestei'a; modulu insa, in care s'a practicat acasta idea s fostu diferitu de acela, ce-lu propunemu noi, si necorespondatoru insusi scopulu, ce se urmariu; si de-si s'au incercatu multe indreptari la realizarea acestei idei, totusi n'au scos'o la capetu buu,

caci totu deun'a pica in retaciriile de mai nainte. Aicea vomu descrie pe scartu fasel, prin carele a trecut acasta idea, practicandu-se la noi in Bucovina.

Cu scopulu de a scapa pre omeni de fomete, incepura in urm'a patentulu dintr'a 15 Maiu 1779 a se introduce mai intaiu in provinciile germane pe la sate hambarie comunale, si apoi si in Bucovina, mai alesu in comuncle: Cotimani, Jucica, St. Ilie, Solca si in Gur'a-Homorului, pnenandu-se sub privilegierea dirigatoriiloru camerale, respective patrimoniale de pe atuncea.

Cu infintiarrea acestoru hambarie comunale se incepuse astfelu: fia care locutoriu din comuna era indatoratu sa depuja in hambariulu comunulu pain mai multi ani de dile o catime anu-mita din panea (seu recolta) sea. Strangendu-se astfelu o catime mare de pane, se cautu acum'a, ca acest'a sa se imprumute intre locitorii comunei cu oblegamentulu, ca tomn'a s'o intorca earasi indreptu; ce se si intempla. Insa candu erau ani roditori, mai nime n'avea trebuintia de pane din hambariulu comunulu si panea sta acolo de geb'a si se strica, incatu sute de coretie de pane mucedita seu mancata de vermi ori de sioreci trebuia sa se vanda cu unu pretiu de cati-va cruceri coretiulu.

Spre a scapa de aceste daune mari, venira administratorii de hambarie comunale la alta idea; adeca a impartii proportianatu tota panea din hambarie pintre toti locitorii comunei, insa astfelu, ca ei tomn'a sa nu o intorca indreptu, ci s'o pastredie la sine si pentru acest'a sa adauga pe fia-care an. cate patru procente (a doue-dieci si a patr'a parte din panea imprumutata cu sil'a), si candu aru fi nevoie de pane, atuncea s'o dea la hambariu indreptu.

Intr'adeveru venira ani neroditori; omeni nu erau in stare sa intorca panea, hambariele remaneau desierite si scopulu loru zadarnicitu.

Vediendu administratorii hambarieloru comu-

nale aceste necuviente, socotira a face bine, deca voru vinde panea depusa prin hambarie, si sum'a incasata sa o administredie spre folosulu comunei ca unu fondu comunulu. Ca sa nu siedo insa banii de geb'a in lad'a satulu, incepura a se imprumuta cu procente (cameta) pe la unii altii, cari aveau trebuintia de bani. Prin acest'a iaresi picara in gresiela de mai nainte. Candu erau ani neroditori, datornicii fondulu nu-si puteau plati datoriile; nevoea fometei era de fatia, banii insa numai scrisi pe harthia si hambariele de pane, ce se prefacusera in fonduri comunale de imprumutare, earasi nu-si puteau ajunge scopulu, spre carele se infintiasera. Si asi'a ide'a nobila, ce a predominitu la introducerea hambarieloru comunale, spre a fi pentru locitorii unu sprigina in tempu de fomete, a picatu cu totul totu in discrederea publica din causa relei aplecari si pe urma a fostu parasita cu totul.

Deci dara pontru ca fondulu sa fia unu isvoru de ajutorintia secura pentru locitorii unei comune rurale, elu trebe dupa socotinta nostra sa constea din bani gata, cari insa, deca voimu a evita gresiela espusa mai susu, sa nu se imprumute la medularii comunei si sa nu se intrebuintiedie spre altu scopu, fia elu catu de umanitariu, decatu numai pentru cumperarea de pane in asifelu de ani, candu toti seu o mare parte din locitorii comunei aru duce nevoia din causa nerodirei pamentului si a dauneloru elementarie (prin focu, apa, grandina).

Ca banii fondulu sa nu stee asi'a dicenda morti — fara folos — ei sa se procentuedie; procentuarea (incamatarea) loru sa se faca insa asi'a, incatu banii locati sa se pota primi indreptu in 14 seu celu multu in 30 de dile dupa rechiamarea loru. Si acest'a pote fi numai atuneci, candu banii fondulu se voru depune seu in casa de crutiare din Cernauti seu si in altele sub conditionile de mai susu. (Va urma.)

Varietăți.

m'a asiá, cá si secululu 12 cu alu 19-lea. Legatur'a ambeloru puteri absolutistice acelei clericale si acelei lumesci, a contatu la apesarea libertății poporului, iera infratirea ambiloru factori a fostu atâtu de intima, încatu opiniunea publica tôte câte le-a smintitu o parte le-a consideratu de sminta si celei'a-lalte pârți. Dara ambele puteri s'au insielatu si sentira urmările schiopătărei lor. Precum regimulu care necondi iunatu a oferitu clerului regalie insemnate din ale statului, asiá si insasi biseric'a care pre lângu scopurile ei proprie, curatu bisericesci mai ajutá sa inainteze si scopuri curatu politice ale regimului, amendoi cadiura asiá de a dencu in desgrati'a poporului, încatu din neincredere li se disputa si acele drepturi si pretensiuni ce nesmintitu le-aru fi competitu dupa dreptu rationalu. Si totusi impreunarea perpetua, legatóre ce la noi este faptu complinitu între acesti doi factori, nu este mai pulnu cá neincungiurabila.

Cáci déca statulu de o parte póte fotosi tôte regaliele sele fára abdicere contractuala, si déca biseric'a de alta parte este independintia de a folosi tôte bunurile ce le are o asociatiune religionaria organizata si recunoscuta asemenea fára óre-care predare contractuala, atunci: avendu libertate de totu nemarginita, nu numai se respectéza de ajunsu dreptulu fia-cárei pârți, ci totu odata ambeloru pârți li se ofere posibilitatea a face impacacii dupa impregiurările respective, de câte ori se voru nasce conflicte.

(Va urmá.) „Albin'a”

O restiá 28 Octobre 1867.

Eu nu m'amu scandalisatu Domnule Redactoru, nu m'amu indignatu cetindú Articolulu din „Gaz Trans.” nr. 80 dno Clusiu 19/7 Octobre 1867, nu m'amu pututu indigná, pentru ca acelu articulu e sciantificu, plinu de finetia si de intielepciune!

Intieleptulu corespundinte m'a polecritu de neghiobu, ticalosu si nerusinat, pentru ca amu fostu constrinsu a atinge o impregiurare durerosá si pentru mine si pentru natione si amu vorbitu adeverulu odiosu. Frumósá maniera si urbanitate!

Prudentulu cor. dice: ca Drulu R. cu tóta anim'a si din tôte puterile apera drepturile tieraniloru, cari recurgu la elu si ca nu e densulu nici cátu mai pulnu vin'a ca perdu procesele urb. cu Domnii ci suntu legile cele clastice si ca legea si dreptatea e dupa cum o facu domnii. Incátu se atinge de partea 1 a acestui pasu, inteligintia romana din Scaunulu Moresiului, din Comitatu Turdei si alu Clusiu scie bine cum a aperatu D. Dr. R. procesele clientiloru sei si ca cine are dreptulu pre partea sea; Dlu corespund. aperatoriu séu eu. Incátu pentru partea a dóru nu negu afirmatiunea Dsele, observediú in sa ca avocatulu are sa-si faca detori'a si sa fia conscientiosu, apoi ca judecatoriu nu judeca dreptu si ca legile suntu elastice e alta intrebare. Starea processului trebuie limpedita la 1-a instantia cá déca se da apelatiune la a 2-a si a 3-a instantia sa se védia din acte si din aperature starea processului. Alte nu mai aducu de nou inainte, fiindu ca Dlu cor. in articulu seu nu a respu su la meritulu lucrului.

A vrutu sciantificulu cor. se apere pre Dr. Ratiu, intentiunea ia fostu buna, in sa in locu de ai ajutá ia stricatu cu aceea, ca in locu sa apere cu contr'a dovedi s'a marginitu la vre-o câte-va po-reclituri aruncate asupr'a mea; asupr'a diariului „T. R.” si asupr'a altoru, pre cari déca avea cátu de putinu tactu si consciintia nu trebuia sa-i amesteco in pledórea sea.

Dice mai incolo d. cor. ca de ce nu amu primitu eu procesele bietiloru tierani cá sa le aperu? de ce eu nu sum advocatu?

D. cor. i-si incheie articululu cu vorbele: „adeveratu candu vedi de acestea, trebuie sa te miri, ca nu desperi. Ce logica frumósá, adeca de descoperirea fapteloru se deperi, dara de comiterea loru nu.

Nu e destulu ca insiela jidanii pre bietii tierani dupa cum amu aretatu eu detaiatu in art. meu, se traga si románii, da! trageti ca destulu a fostu ei inbuibati si fericiti de mai multi seculi, apoi ei suntu blandi tinu spatele.

Incheiu acum articululu cu aceea, ca tinerimea stud. rom. si betránii aru face tare bine, déca aru tramite din tôte pârțile adrese la Dlu cersitoriu pentru articululu sciutu alu DSele. *)

T u.

*) Cá cestiunea sa nu devina acum de totu particularia de ambe pârțile, numai pentru observári personali, inchidemu colónele nóstre.

** Cetimu in mai multe foi ca se vorbesce cu multa securitate ca Imperatulu Austriei vrea sa faca pre Imperatulu Napoleonu proprietariu de unu regimentu austriacu, carele sa póte numele lui Napoleonu. Se dice, ca in Parisu a fostu petrunsu in publicu inea inainte de caletori'a Imperatului Austriei acolo unele semne in directiunea acést'a.

** Comitulu Asociatiunei au tinutu a lalta-eri o siedintia estraordinara in afacerea esirei foiei Asociatiunei. — Marti va fi siedintia ordinaria.

** Dupa cum afla „S. Bl.” comunitatea din Sabiu pregatesce o promemoria spre a o asterne la ministeriulu de comerciú. In acea promemoria se róga comunitatea, cá lini'a drumului de feru Aradu — Tarnu rosu sa fia luata in rociulu proiectatu de drumuri de feru pentru tíera.

** Charles Bonner, unu turistu englesu, carele caletori inainte cu vre-o cáti-va ani Transilvani'a a scrisu unu opu intitulatu: „Transilvani'a. Tíera si ómeni”, in limb'a englesa. Aflámu ca s'aru fi tradusu si inea in o limba fórtu buna nemtíesca. Atragemu atentiunea opului acestui'a, carele tratéza si despre noi. Elu se afla in Sabiu in librari'a lui Filtsch si costa 10 f. 50 xr. v. a.

** Despre Episcopulu Strossmaier din Croati'a scriu unele foi, ca atât'a aru fi daruitu pentru interese nationale din averile bunurilor episcopesci, încatu venitul acelor bunuri pre multu tempu este desecatu. Au daruitu multu Academiei slavice de sudu; pentru scóle a spendatu 100,000 f.; la urbarialisti li-a iertatu 300,000 f. Pre lângu acestea a ingrigitu si de sine: a caletoritu multu a tinutu casa mare si a subventiunatu foi.

** Pentru fumatori aduce „Unio” scirea, ca ministeriulu ung. in scurtu tempu va aduce unu proiectu de lege, dupa care se pune dare pe prasirea tabacului. Atunci monopolulu se sterge.

** La gard'a boema din Prag'a se va introduce comand'a in limb'a cehica. — Se ascépta numai intárierea ministeriala.

** Din Iasi dupa unele si din Bacáu dupa altele foi aflámu, ca autoritátele municipale a opritu strinsu, in puterea unei legi dela 1741 a tiné e-vrei servitori de crestini, precum si de a se servi crestini cu evrei.

** In Lipsi'a va esi unu diariu sub titol'a „Ungarische Revue”. Va esi la Brockhaus in formatulu dela „Revue de deux mondes” din Parisu. Scopulu foiei acestei'a e a aduce la cunoscentia tieriloru esterne civilizate, miscarea si rezultatele pre câmpulu sciintiei, literaturii si artei unguresci.

Nr. 112—1867.

Nr. 29—1 Concursu.

La scól'a comunala gr. res. din Telisc'a prevediuta cu unu invetiatoriu dereginte, unu sub invetiatoriu si unu adjunctu, statiunea d'antáiu — de invetiatoriu dereginte — impreunata cu unu salariu anualu de 250 f. v. a. din cass'a alodiala, cuartiru naturale si lemne — este de ocupatu.

Doritorii, dela cari se cere sa fia absolvitu celu putinu gimnasiulu inferioru si pedagogi'a, se provóca prin acést'a a se adressá cátra subscrisulu inspectoratu pána in 1 Novembre st. v.

Sabiu. 19 Octobre 1867.

Inspectoratulu scol. districtuale gr. res. alu protop. tract. Sabiului I.

I; H a n n i'a m. p.
Protopopu.

Nr. 28—1 Concursu.

Pentru ocuparea postulu invetiatorescu dela scól'a poporala gr. or. din Sohodolulu Branului, cu salariu anualu de 140 f. v. a., apoi dela scól'a poporala din Fundat'a Branului, cu salariu anualu de 70 fl. v. a., si cate 40 xr. de fia-care scolaru; si in fine pentru ocuparea postulu de adjunctu dasculescu dela scól'a poporala gr. or. din Moeciú inferioru, cu salariu anualu de 65 f. v. a. — se escrie Concursu pána la 5 Novembre st. v. 1867.

Doritorii de a ocupá vre-unulu din aceste posturi voru adressá subscrisului, concursele loru cuviinciosu instruate, pána la terminulu susu aratatu. Zernesti 15 Octobre 1867.

I o a n n M e t i a n u
Prot. si Insp. distr.
de scóle.

Nr. 27—1

Concursu

Spre intregirea postulu de invetiatoriu devenitu vacantu la scól'a comunala din apartinentia Riulu-Sadului, cu care postu e legatu unu salariu de 126 fl. v. a. si cuartiru liberu — se deschide prin acést'a pána la 26 Octobre a. c. — s. Dimitrie — st. vechiu concursu, pána in care di au a-si framite documentele la oficiulu opidanu de aici.

Concurentii au a documentá ca suntu pedagogi absoluti si ca au ce-va desteritate in cantárele bisericesci. —

Salariulu se redica jumetate din cas'a alodiala jumetate din cas'a bisericeii din filialulu Riulu-Sadului.

Oficiulu opidanu

N. Ciucianu
Ant.

Assicurazioni Generali cu privil. c. r. in Triest,

intemeiata in an. 1831, cu unu fondu de sigurantia dupa bilantiulu, publicatu in 17 Octobre 1865, de 23 miliónu si 894619 f. 70 xr.

primesce pentru premii fórtu potrivite:

a) asecurantiu contr'a pagubiloru prin focu; b) asecurantiu pentru viétia ómeniloru, cu si fára profitu, de capitale, pensii si rente, precum si asecurantiu de zestre.

Societatea, indreptalita de a esercea tôte plasele de asecurantie, cari suntu iertate dupa legi, au fostu de asecurantie institutele austriace de asecurantie cea d'antáiu, carea au introdusu asecurantie vietiei si au purtatu inea din inceputu neintreruptu grija pentru ele, cá sa ofere participatoriloru tôte comoditátele ce suntu impreunate cu o soliditate durátore a societáti.

Intre combinatiunile diferite ale asecurantiiloru pentru casulu de mórtu ne oferesce la tarifulu II cu profitu inlesniri deosebite, de óre-ce la cesteia din urma da societatea participatoriloru din profitulu, ce resulta, 75%, prin ceea-ce se reduce plat'a premiiloru la o suma cum se póte de mica.

In anulu 1862 se urca profitulu de impartire la 74²⁷/₁₀₀ proc. in anulu 1863 se urca profitulu acest'a chiaru si la 98⁶⁴/₁₀₀ proc.; in anulu 1864 la 70⁸³/₁₀₀ proc.; in anulu 1865 la 13 proc. si in anulu 1866 la 25⁶¹/₁₀₀ proc. ale premiiloru plátite. Fórtu observabilu este, ca daun'a (pagub'a) ce se póte face intr'unu anu o purtá institutulu singuru; folosulu acest'a este fórtu mare, de óre-ce bilantiulu se incheie din anu in anu, eara profitulu ce se cuvine in privintia politieloru, cari si perdu valórea prin mórtu asecuratiului séu prin inectarea de a plati premiele, trecu in proprietatea celorlalti participatori.

In ce mesura urcala a experimentatu societatea folosintia sea se vede de acolo, ca ea au plátitu déjà dela inceputulu ei

5 miliónu si 745,467 f. 79 xr.

pentru daune in urm'a mortiei a 2709 partite

asecurate 3,073,817.

Reservele cari se urca

la 11 miliónu 726,124 f. 74 xr.

precum si celelalte fonduri

Sum'a, carea asecura societatea dupa bilantiulu mentiunatu, au ajunsu la cifra cea fórtu insemnata mai multu de

759 miliónu florini,

cu unu venitu de premii si interese de

7 miliónu si 200,000 florini,

in care in sa nu se cuprinde si sum'a cea insemnata a tontineloru si a venituriloru pre viétia.

Ajudecarea acést'a via ne da documentulu celu mai adeveratu despre increderea din tôte pârțile, de carea se bucura societatea in urm'a apretuierei acurate a soliditáti administárei sele interne, eara prin sumele enorme de garantia se oferesce publiculu tóta sigurantia, ce se póte dori.

Subscris'a agentia principala se recomenda dara onoratulu publicu, doritoriu de asecurantie, a se adressá in ori-ce casu cátra dens'a si ea este gat'a de a servi cu ori-ce informatiuni in privintia acést'a Sabiu in 18/30 Octobre 1867.

Agenti'a principale a asecurantiului generalu cu privilegiu c. r. in Triest:

Paulu Nendvich.